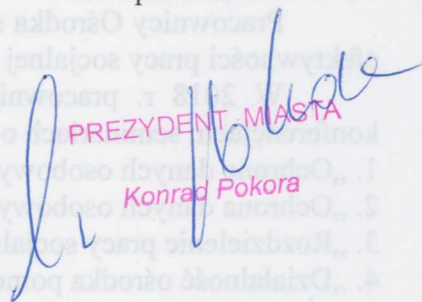

Informacja z realizacji w 2018 roku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zduńska Wola na lata 2010—2020

Opracował:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli

Akceptował:

PREZYDENT MIASTA
Konrad Pokora

Zduńska Wola, kwiecień 2019 r.

Wstęp

Rozwiązywanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długotrwałym, dlatego też celowe jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej, również na poziomie lokalnym. Mając na uwadze powyższe ustawodawca w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 roku poz. 1508 ze zm.) zapisał, że „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należą: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Realizując powyższy obowiązek Rada Miasta uchwałą nr XLIV/423/09 w dniu 21 grudnia 2009 r. przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zduńska Wola na lata 2010-2020, zwaną dalej „Strategią”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, zwany dalej „Ośrodkiem”, koordynuje realizację Strategii oraz przekłada corocznie informację z realizacji zadań w niej ujętych.

Cel strategiczny I: Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

Cel operacyjny 1.

Zwiększenie wiedzy dotyczącej problemów społecznych.

Na podstawie analizy lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej przygotowana jest co roku „Ocena zasobów pomocy społecznej”. Dane w niej zawarte obejmują aktualny stan pomocy społecznej tj. infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na realizację zadań pomocy społecznej oraz prognozowane zmiany w ciągu kolejnych dwóch lat.

Ocena zasobów pomocy społecznej jest przedkładana każdego roku do 30 kwietnia Radzie Miasta do akceptacji.

Cel operacyjny 2.

Tworzenie korzystnych warunków do realizacji zadań pomocy społecznej.

1) Dane Ośrodka

Pracownicy Ośrodka systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje w celu zwiększenia efektywności pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin korzystających z pomocy.

W 2018 r. pracownicy socjalni uczestniczyli w 28 różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach, seminariach o następującej tematyce:

1. „Ochrona danych osobowych – zmiany od 2018 r. Jak się do nich przygotować?”;
2. „Ochrona danych osobowych w systemie pomocy społecznej”;
3. „Rozdzielenie pracy socjalnej od postępowania administracyjnego”;
4. „Działalność ośrodka pomocy społecznej w 2018 r. z punktu widzenia kontroli RIO”;
5. „Świadczenia rodzinne w koordynacji. Propozycje usprawnienia współpracy w celu sprawniejszej obsługi obywateli”;
6. „Świadczenia Rodzinne 2018 r. – aktualne problemy”;
7. „Przejsie od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w środowisku lokalnym – wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej”;
8. „RODO – szkolenie dla pracowników JST”;
9. szkolenie dla pracowników JST dotyczące nowej, rozbudowanej funkcjonalności e-bankingu;
10. szkolenie dla użytkowników Oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR); Świadczeń Wychowawczych (SW) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA) „Usługi grupowe” - nowe zadanie do realizacji – nowa funkcjonalność!;
11. „VII Łódzki Konwent Informatyków”;

12. „Etapy asystentury rodziny w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”;
13. Ogólnopolska Konferencja Empatyczna Edukacja – Empatyczna Polska;
14. „Wniosek o płatność w SL”;
15. „Aspekty finansowe w projektach”;
16. „Specjalista ds. funduszy unijnych”;
17. „Współpraca międzysektorowa – idee, korzyści, wyzwania”;
18. „Rozliczanie projektów w ramach Regionalnego Programu Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 z wykorzystaniem systemu SL2014 – projekty EFRR”;
19. „Mój świat bez przemocy” – przeciwdziałanie przyczynom przestępczości poprzez różne formy propagowania dialogu bez przemocy wśród dzieci i młodzieży”;
20. „Zakażenie HIV- aspekty medyczne i psychospołeczne. Jak chronić siebie i innych”;
21. „Prawo w służbie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – kontakty, alimenty, rozwód. Praktyczne aspekty”;
22. „Czyste powietrze”;
23. „Opiekun osób niepełnosprawnych”;
24. „Opiekun osoby starszej”;
25. „Ustawa o pomocy społecznej – aktualne problemy”;
26. „Potrzeby mieszkańców województwa łódzkiego w wieku 60+ i opiekunów rodzinnych osób niesamodzielnych 60+”;
27. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych” ;
28. „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych”.

W dniu 16.08.2018 r. zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy Województwem Łódzkim reprezentowanym przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi a Miastem Zduńska Wola i Powiatem Zduńskowolskim w zakresie wspólnej realizacji projektu do dnia 31 marca 2021 roku pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

W ww. projekcie Miasto Zduńska Wola reprezentuje Ośrodek , a Powiat Zduńskowolski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli. Działania w ramach ww. projektu obejmują m.in. szkolenia międzysektorowe z warsztatami mające na celu wzmocnienie integracji, komunikacji i współpracy podmiotów kooperujących, coaching dla pracowników socjalnych polegający na wspieraniu pracowników socjalnych w zakresie prowadzonej pracy socjalnej.

W dniu 4.12.2018 r. odbyło się Grudniowe Spotkanie Integracyjne, w którym udział wzięły grupy i partnerzy współpracujący z Ośrodkiem. Zaprezentowano umiejętności artystyczne dzieci uczęszczających na zajęcia do Świetlicy środowiskowej ZCI i uczestników Klubu Seniora „Uśmiech Seniora”.

Od 22.10.2018 r. do 31.12.2018 r. Ośrodek zrealizował zadanie w formie „Teleopieka dla osób samotnych, wymagających wsparcia”. Z tej formy skorzystało 10 osób. Celem ww. pomocy było wspieranie działań skierowanych do osób starszych, mieszkających samotnie, chorych bądź niepełnosprawnych, w zakresie poprawy ich codziennego funkcjonowania i zapewnienie bezpieczeństwa we własnym mieszkaniu.

2) Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W roku 2018 pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli brali udział w szkoleniach, spotkaniach i konferencjach mających na celu zdobycie nowej wiedzy i umiejętności wykorzystywanych w pracy zawodowej w ramach kompetencji jednostki. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli nie organizowało w roku

ubiegłym szkoleń typowo dla kadr pomocy społecznej.

W dniu 03.10.2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli wraz z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli zorganizowali w siedzibie Domu Kultury „Lokator” konferencję – debatę pt. „MilczeNIE!-STOP przemocy”. Na potrzeby ww. debaty opracowano ulotkę zawierającą informacje, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji przemocy. Debata miała charakter otwarty dla wszystkich osób zainteresowanych.

W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele pomocy społecznej z terenu powiatu zduńskowolskiego. m.in. Ośrodek zapraszał osoby zainteresowane do Punktu do ds. Przemocy w Rodzinie w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz, a PCPR do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy ulicy Dąbrowskiego 15 w Zduńskiej Woli.

Podczas debaty odbyły się prelekcje z zakresu przemocy, szeroko rozumianego bezpieczeństwa, zaprezentowane przez Komendę Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Zduńskiej Woli.

Cel operacyjny 3

Wprowadzenie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie polityki społecznej.

1) Dane z Urzędu Miasta.

W 2018 roku na terenie Miasta Zduńska Wola funkcjonowały trzy Wspólnoty Lokalne Osiedli: Karsznice, Nowe Miasto oraz 1000-Lecia. W ramach działań statutowych dotyczących pobudzania aktywności społeczności lokalnych Urząd Miasta we współpracy ze Wspólnotami Lokalnymi Osiedli zorganizował:

- zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży z Osiedla Nowe Miasto w okresie ferii zimowych,
- festyn z okazji Dnia Dziecka,
- Festyn Integracyjny dla mieszkańców Miasta,
- festyn dla dzieci „Witamy wakacje 2018”,
- imprezy integracyjne, np. „Dzień Sąsiada”,
- „Mikołajki”.

2) Dane Ośrodka.

Kluczowym elementem działalności Ośrodka jest inicjowanie i pobudzanie społecznej aktywności osób i rodzin mających trudną sytuację życiową, ale także ukierunkowanie działań na podnoszenie jakości życia. W 2018 roku Ośrodek realizował następujące projekty socjalne, które dynamizowały społeczność i sprzyjały jej integracji:

a) projekt socjalny „Mieszkanie bez długu”, którego celem głównym jest stworzenie warunków umożliwiających spłatę zadłużenia czynszowego przez osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej. Odbiorcami wsparcia proponowanego w ramach projektu były osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, nieaktywne zawodowo lub mające problemy ze znalezieniem zatrudnienia, będące beneficjentami pomocy społecznej, zamieszkujące w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Złotnicki” Sp. z o.o. i Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator”. Działania realizowane w ramach projektu:

- ✓ stała współpraca pracowników socjalnych z pracownikami działu windykacji w TBS "Złotnicki" Sp. z o.o. i SM "Lokator" w celu monitorowania zadłużeń,
- ✓ diagnozowanie sytuacji materialnej i społecznej rodzin,

- ✓ udzielanie wsparcia finansowego dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- ✓ mobilizowanie klientów pomocy społecznej do udziału w szkoleniach,
- ✓ motywowanie i wspieranie klientów pomocy społecznej w prowadzeniu negocjacji z administratorami lokali dotyczących umorzenia części zadłużeń mieszkaniowych lub rozłożenie ich na raty,

b) projekt socjalny „Wspólnymi siłami”, którego celem było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym,

c) projekt „Uwierz w siebie”, którego celem było przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz wyposażenie uczestników w wiedzę z zakresu praw, mechanizmów przemocy, samoświadomości oraz samooceny. Odbyły się warsztaty z zakresu praktycznych zachowań w sytuacjach kryzysowych oraz wykład z tematyki dot. szukania pomocy, omówienia procedury Niebieskie Karty,

d) projekt „Szansa dla Ciebie” skierowany był do osób bezdomnych, który w pierwszej kolejności zabezpieczał miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwiał im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym,

e) projekt socjalny „Bezpieczny rejon”, którego celem było wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami, mający na celu zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia. Jednocześnie projekt przyczyniał się do budowania zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz,

f) projekt socjalny „Karsznice dla Seniora”, którego celem głównym było podniesienie aktywności społecznej osób starszych po 60 roku życia oraz rozszerzenie dostępu do usług społecznych poprzez kompleksowe wsparcie dla mieszkańców Osiedla Karsznice.

W ramach projektu odbyło się: spotkanie z dietetykiem, przedstawiono ofertę Zduńskowolskiej i Wojewódzkiej Karty Seniora oraz pokazy rękodzieła, wokalne i taneczne.

Ośrodek poprzez działania pracowników socjalnych zapewniał wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w następującym zakresie:

- wsparcia asystenta rodziny,
- wzmocnienia roli i funkcji rodziny,
- rozwijania umiejętności opiekuńczo –wychowawczych rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenia do reintegracji rodziny,
- wsparcia przez działania instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka,
- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- terapii i mediacji.

Istotnym elementem w tworzeniu warunków wsparcia osób i rodzin była działalność Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czyli ponadto w ramach swoich zadań, Ośrodek:

- udzielał specjalistycznego poradnictwa,
- podejmował interwencje w środowisku,
- systematycznie diagnozował zjawisko przemocy w rodzinie,
- prowadził bazę danych ofiar przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny II. Systemowa pomoc osobom i rodzinom.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Formy pomocy realizowane w 2018 roku:

1) świadczenia pieniężne w formie:

- zasiłku stałego, przysługującego osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- zasiłku okresowego, który przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie,
- zasiłku celowego przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej na zakup opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycie świadczeń (czynsz, energia), a także kosztów pogrzebu,
- specjalnego zasiłku celowego udzielanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach m.in. na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia,
- zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne w formie:

- odzieży, żywności oraz paczek świątecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- pracy socjalnej mającej na celu pomoc w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej osób i ich rodzin oraz zapobieganie społecznej marginalizacji i wykluczeniu,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
- sprawienia pogrzebu,
- schronienia,
- poradnictwa specjalistycznego,
- interwencji kryzysowej,
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- pobytu i usług w domu pomocy społecznej.

W 2018 r. 1015 rodzin oraz 2380 osób w tych rodzinach było objętych wsparciem Ośrodka, z tego:

- świadczenia pieniężne, niepieniężne i praca socjalna – 849 rodzin,
- wyłącznie praca socjalna – 166 rodzin.

Cel operacyjny 1.

Rozwój usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

1) Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2018 r. pomocą w formie usług opiekuńczych finansowanych ze środków własnych Miasta objęto łącznie 68 osób, w tym – 53 osoby samotne i 15 osób w rodzinie. Świadczenie usług opiekuńczych realizowane było u osób, które z powodu wieku, choroby lub innych

przyczyn wymagały pomocy osób drugih, a były jej pozbawione. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Na usługi opiekuńcze w 2018 r. wydatkowano łącznie kwotę 262.559,21 zł, liczba godzin usług wyniosła – 12 164.

2) Prowadzenie Klubu Seniora.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Klub Seniora działa od 1996 r., zwany dalej „Klubem”. Podstawowym celem Klubu jest aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań i podejmowanie działań umożliwiających osobom starszym aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i pobudzanie do aktywności fizycznej. W 2018 r. w zajęciach Klubu uczestniczyło 35 osób. Spotkania odbywały się raz w tygodniu w ZCI Ratusz w godz. 13:00-15:00. Zadania realizowane przez Ośrodek w ramach podniesienia poziomu akceptacji środowiska lokalnego wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin to m.in.:

- spotkania informacyjne, spotkania integracyjne, koncerty, wyjścia do kina, konkursy, wykłady edukacyjne z zakresu: bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej,
- współpraca z Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, Przedszkolem Nr 2 w Zduńskiej Woli, dziećmi ze Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji,
- udział w uroczystościach z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet
- udział w spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli z zakresu bezpiecznego poruszania się po ulicach i chodnikach na rowerze, ochrony przed utratą mienia,
- udział w zakończeniu okresu karnawału i „Tłustym Czwartku”, „Spotkaniu Wielkanocnym”, seansach filmowych „Kobiety sukcesu” oraz „Pierścionek z orłem w koronie”,
- udział w spotkaniu z aktorem Rafałem Królikowskim,
- udział w warsztatach manualnych z P. Marią Donat,
- udział w obchodach Wojewódzkich Dni Seniora -15.09.2018 r.,
- udział w imprezie zorganizowanej przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola z okazji Dnia Niepodległości,
- udział w koncertach chórów „Civitas CHR” oraz „Złota jesień”, konkursie kapelusowym, projekcie socjalnym „Karsznice dla Seniora”, „Grudniowym Spotkaniu Integracyjnym”, Spotkaniu Wigilijnym.

3) Kierowanie do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu i ponoszenie opłat za pobyt mieszkańców gminy w tym domu.

W 2018 r. opłacono pobyt w Domu Pomocy Społecznej za 98 osób, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej wynoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej niż 70 % swojego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z zawartą umową;
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby o których mowa w pkt 1 i 2.

Koszty gminy związane z pobytem tych osób od miesiąca stycznia do grudnia 2018 r. wyniosły 2.201.224,00 zł.

3) Informacja z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W zakresie pomocy socjalnej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli udzielało osobom zgłaszającym się wszechstronnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz przekazywano aktualne informacje na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Na terenie miasta Zduńska Wola funkcjonowały dwa Środowiskowe Domy Samopomocy w Zduńskiej Woli tj. przy ulicy Łaskiej 59 oraz przy ulicy Dąbrowskiego 15. Placówki są przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. Uczestnicy ŚDS byli objęci różnymi zajęciami terapeutycznymi mającymi na celu poprawę ich funkcjonowania w życiu codziennym np. poprzez rehabilitację, ergoterapię, biblioterapię, zajęcia teatralne, muzyczne, kulinarne, umiejętności interpersonalne.

PCPR w roku 2018 wydało 109 decyzji kierujących, zmieniających odpłatność i uchylających w sprawach dotyczących skierowań do środowiskowych domów samopomocy, ponadto 42 osobom niepełnosprawnym i chorym wydano decyzje administracyjne o umieszczeniu ich w domach pomocy społecznej.

Osoby niepełnosprawne, w tym dzieci w roku ubiegłym ze środków PFRON mogły ubiegać się o dofinansowania:

1. do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – wpłynęły ogółem 72 wnioski, dofinansowanie uzyskało 49 osób w tym:

- 16 osób niepełnoletnich,
- 33 osoby dorosłe;

2. do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego (dotyczy osób dorosłych) – złożono 4 wnioski – i zawarto tym samym 4 umowy;

3. do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego – złożono 24 wnioski, dofinansowanie otrzymało 17 osób, z czego:

- 3 osoby niepełnoletnie;

4. do turnusów rehabilitacyjnych – złożono 392 wnioski, dofinansowanie uzyskało 118 osób, w tym:

- 33 osoby dorosłe wraz z 23 opiekunami,
- 33 osób niepełnoletnich wraz z 29 opiekunami;

5. do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych - wpłynęło 678 wniosków, dofinansowanie uzyskały 564 osoby, w tym:

- 68 osób niepełnoletnich.

W ubiegłym roku realizowano „Program wyrównywania różnic między regionami III”. Do PCPR w roku 2018 złożono 2 wnioski o środki PFRON przez jednostki:

1. Szkołę Podstawową Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w Zduńskiej Woli projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Szkoły Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Zduńskiej Woli”;

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Zduńskiej Woli ul. Łaska 59 projekt pn. „Zakup mikrobusu 9 osobowego przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich na potrzeby działalności ŚDS w Zduńskiej Woli ul. Łaska 59”.

Realizowano również Pilotażowy Program pn. „Aktywny Samorząd”. Jego głównym celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd” w roku ubiegłym złożono ogółem

37 wniosków.

Cel operacyjny 2.

Wzmocnienie pozycji rodziny oraz rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym.

1) Dane Ośrodka

Jedną z form wzmocnienia pozycji rodziny było tworzenie i rozwój sieci placówek edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży. W związku z czym w strukturach Ośrodka funkcjonuje Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji.

W roku 2018 placówka funkcjonowała zarówno w dni nauki szkolnej jak i w dni wolne od nauki. Zajęcia w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji w ciągu roku szkolnego odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00, natomiast podczas wakacji od godz. 11.00 do 14.00. Zajęcia prowadzone były przez dwóch wychowawców. Działalność świetlicy nadzorował Kierownik Świetlicy.

Docelowo w zajęciach w świetlicy może uczestniczyć 30 dzieci, w szczególności: zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających problemy w nauce, pochodzących z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia czy przemocy.

Do świetlicy środowiskowej uczęszczały dzieci w wieku od pierwszej klasy szkoły podstawowej do ostatniej klasy gimnazjum.

Dzieci miały zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji oraz utrwalaniu wiadomości szkolnych z matematyki, języka polskiego i języka angielskiego. Odbywały się zajęcia komputerowe, zajęcia rozwijające zainteresowania i umiejętności manualne tj. zajęcia plastyczne, taneczne, edukacyjne, sportowo – rekreacyjne, profilaktyczne, kulinarne oraz zajęcia z psychologiem. Kierownik oraz wychowawcy pracujący w świetlicy środowiskowej prowadzili stałą współpracę z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie.

Praca wychowawcza uwzględniała zainteresowania potrzeby i oczekiwania dzieci uczęszczających do świetlicy. Zajęcia odbywały się w oparciu o comiesięczny plan zajęć sporządzanych dla uczestników świetlicy przez wychowawców. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi: codzienne odrabianie lekcji, gry stolikowe, zajęcia manualne: plastyczne, techniczne, gry i zabawy edukacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia muzyczne, gry i zabawy zręcznościowe, zajęcia komputerowe, konkursy, turnieje, rozgrywki, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zajęcia dydaktyczne, pogadanki profilaktyczne z zakresu zdrowego żywienia, szkodliwości używek, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie.

Organizowane były warsztaty z psychologiem – 4 x po 1,5 godz. dotyczące zachowań agresywnych, pracy z emocjami, nabywania umiejętności związanych z rozładowywaniem stresu, podejmowania właściwych działań i zachowań w obliczu stosowania cyberprzemocy przez dzieci i dorosłych. W indywidualnych spotkaniach z psychologiem brało udział 6 dzieci i 2 rodziców.

W ramach działań Świetlicy zorganizowane zostały następujące imprezy okolicznościowe:

1. Dzień Babci i Dziadka, spotkanie wielkanocne, spotkanie wigilijne, Dzień Dziecka;
2. Dzień Matki i Ojca podczas którego dzieci wystąpiły w przedstawieniu „Złoty Krasnal” i na który przybyli mamy i ojcowie uczestników;

3. spotkanie wielkanocne w Miejskiej Bibliotece Publicznej i „Czytanie z Jajem”, podczas którego dzieci malowały pisanki i głośno czytały literaturę dziecięcą;
4. udział w projekcie „Cała Polska Czyta Dzieciom” – dzień głośnego czytania podczas, którego dzieci zbudowały w Miejskiej Bibliotece Publicznej „Lokomotywę” na podstawie treści wiersza Juliana Tuwima;
5. wycieczka do Warszawy i zwiedzanie Łazienek, Starego Miasta, ogrodów na dachu Biblioteki Uniwersyteckiej, Pałacu Kultury i Nauki;
6. udział w projekcie wdrażanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną od miesiąca września do miesiąca grudnia 2018 r., współfinansowanym ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. Różne oblicza literatury – „Książka niejedno ma imię”. Działania projektu obejmowały: warsztaty ilustratorskie, spotkania autorskie z twórcami współczesnej polskiej literatury dla dzieci i młodzieży, warsztaty z tworzenia komiksu o tematyce związanej z historią, warsztaty muzyczne, warsztaty literacko-historyczne;
7. udział w Grudniowym Spotkaniu Integracyjnym grup i partnerów współpracujących z MOPSCOS w Zduńskiej Woli, prezentacja umiejętności artystycznych dzieci uczęszczających na zajęcia do Świetlicy środowiskowej;
8. w okresie sprawozdawczym odbyły się spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, którzy przeprowadzili zajęcia edukacyjne dotyczące poruszania się pieszych oraz rowerzystów po drogach, stosowania cyberprzemocy przez rówieśników oraz osoby dorosłe. Odbyło się również spotkanie ze Strażą Miejską, której funkcjonariusze przeprowadzili zajęcia na temat prawidłowych zachowań podczas różnych niebezpiecznych zdarzeń np. podczas spotkania z groźnym psem oraz udzielenia pierwszej pomocy;
9. pomoc w lekcjach udzielana przez uczniów - wolontariuszy z I Liceum Ogólnokształcącego w Zduńskiej Woli.

Świetlica współpracowała z Miejską Biblioteką Publiczną w Zduńskiej Woli, z Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, Klubem Seniora „Uśmiech Seniora”, I Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli, Liceum Plastycznym im. K. Kobro w Zduńskiej Woli, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, II Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli.

2) Informacja z działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczną w Zduńskiej Woli obejmuje opieką placówki oświatowe z terenu powiatu zduńskowolskiego, tj.: przedszkola, szkoły podstawowe, oddziały gimnazjalne, szkoły ponadgimnazjalne. Realizowane zadania w ramach wzmocnienia rodziny to:

- a) spotkania z uczniami dotyczące tematyki:
  - „Jak się zalogować do rzeczywistości – rozwijanie umiejętności interpersonalnych” - SP nr 10 (97 osób), SP nr 12 (100 osób), SP nr 9 (45 osób), SP nr 6 (61 osób),
  - „Bezpieczeństwo w sieci” – SP nr 10 (62 osoby), SP nr 12 (21 osób), SP nr 6 (66 osób), SP nr 5 (84 osoby), SP nr 2 (15 osób),
  - „Co za zamiast Internetu – rozwijanie zainteresowań” – SP nr 10 (87 osób), SP nr 125 (61 osób), SP nr 12 (61 osób), SP nr (141 osób), SP nr 2 (156 osób),
  - „Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych w zakładzie pracy” ; „ Stres w pracy. Konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem” – OHP (łącznie 39 osób),
  - „Stres. Oswoić maturę” – II LO,
  - „Sztuka porozumiewania się – komunikacja werbalna i niewerbalna” – ZSE (48 osób),

- „Rozwijanie kompetencji społecznych”- zajęcia interwencyjne w klasach szkół podstawowych sprawiających poważne problemy wychowawcze;
- b) spotkania z rodzicami dotyczące tematyki:
  - „Bezpieczeństwo w sieci – Jak rozpoznać, że dziecko nadużywa Internetu” – SP nr 5 (107 osób), ZSE (40 osób),
  - „Kształtowanie odporności emocjonalnej dzieci” – PP nr 10 (2 osoby), PP nr 5 (5 osób), PP nr 6 (6 osób), SP nr (33 osób), SP nr 9 (4 osoby).

3) Informacja z placówek oświatowych.

W roku 2018 placówki oświatowe w ramach wzmocnienia pozycji rodziny oraz rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku podejmowały działania mające na celu:

- udzielanie pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych poprzez organizowanie licznych spotkań mających na celu uświadamianie rodziców w zakresie umiejętności społeczno-emocjonalnych dzieci, sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych,
- poszerzanie wiedzy rodziców w ramach organizowanych prelekcji, warsztatów na temat eliminowania agresji wśród dzieci oraz skutecznej komunikacji rodzica z dzieckiem, programach np. „Wychowanie do wartości” promującego rolę rodziny i prawidłowe relacje między jej członkami,
- angażowanie rodziców do udziału w „życiu” placówki poprzez udział w różnego rodzaju zebraniach grupowych, uroczystościach, imprezach okolicznościowych, festynach, piknikach, wycieczkach, prelekcjach, warsztatach, włączenie rodziców do różnych akcji tj.: teatr „Rodzice – Dzieciom”, „Rodzinne czytanie”, „Poznajemy zawody” oraz akcji charytatywnych tj.: „Zbiórka nakrętek”, „Caritas”, „Szlachetna Paczka”, „Rodzice – Rodzicom”, pomoc dla Domu Dziecka w Rafałowie,
- angażowanie rodziców do udziału w różnego rodzaju konkursach plastycznych ogłaszanych przez placówki,
- poszerzanie wiedzy nauczycieli i specjalistów placówki poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach w zakresie współpracy i wspierania rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych w rodzinie,
- prowadzenie konsultacji ze specjalistami z innych instytucji wspierających rodziny.

Cel operacyjny 3.

Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji rodziny.

Ośrodek w 2018 roku w ramach swoich zadań statutowych wspierał rodziny dysfunkcyjne między innymi poprzez wsparcie finansowe i pomoc w naturze. Analizując wydatki poniesione na wypłatę zasiłków celowych, okresowych i pomocy w naturze należy zaznaczyć, że z wyżej wymienionych form skorzystało 633 rodziny. Szczegółowe formy przyznanej pomocy obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Szczegółowe formy przyznanej pomocy

Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota w złotych
Zakup żywności	338	182.850,00
Zakup odzieży	88	22.055,00
Dofinansowanie do kosztów leczenia	147	44.621,00
Zakup opału	227	123.395,00
Odnowienie mieszkania	29	9.980,00
Zakup przyborów szkolnych	1	30,00
Sprawienie pogrzebu	4	8.318,44
Pokrycie świadczeń /czynsz, energia elektryczna	241	127.384,00
Zdarzenie losowe	2	1.800,00
Zasiłki okresowe	322	545.653,58
Zasiłki celowe specjalne	90	62.179,00
Dowód osobisty	6	210,00
Opłata za schronisko dla bezdomnych	40	159.547,42

W związku z zadaniami wynikającymi z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998), która nałożyła na gminę między innymi obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ośrodek w 2018 roku podejmował następujące działania:

- współfinansował pobyt 51 dzieci w pieczy zastępczej na kwotę 329.484,70 zł, w tym:
  - współfinansował pobyt 8 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na kwotę 186.017,02 zł,
  - współfinansował pobyt 43 dzieci w rodzinach zastępczych na kwotę 143.467,68 zł,
- objął wsparciem asystenta rodziny 29 rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze,
- prowadził świetlicę środowiskową, w zajęciach której uczestniczyło łącznie 51 dzieci z rodzin mających problemy wychowawcze, na prowadzenie ww. placówki Miasto Zduńska Wola wydatkowało kwotę 121.745,08 zł.

Ponadto ze wsparcia Ośrodka skorzystało 238 rodzin, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze. Rodziny te korzystały ze wsparcia finansowego m.in: zasiłków celowych, zasiłków okresowych, pokrycia kosztów posiłku dziecka w placówkach oświatowych oraz pracy socjalnej w zakresie m.in.:

- pracy z rodziną zapobiegającej sytuacjom kryzysowym, wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie,
- pomocy w przywróceniu rodzinom biologicznym zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej,
- pracy z rodzinami mającymi ograniczoną władzę rodzicielską w celu wspierania dziecka i jego rodziny biologicznej w zakresie prawidłowego funkcjonowania i wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- pracy z rodziną zapobiegającą sytuacjom kryzysowym i odebraniu dziecka rodzicom,

- pracy z rodzinami pozbawionymi władzy rodzicielskiej poprzez kompleksowe wsparcie w celu przywrócenia możliwości prawidłowego funkcjonowania rodziców umożliwiającego powrót dzieci do swojego środowiska rodzinnego,
- podtrzymywania więzi z dziećmi, utrzymywanie osobistych kontaktów z dziećmi z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- wsparcia asystentów rodziny w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich i pomocy dzieciom.

Ośrodek w ramach działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych współpracował z przedstawicielami Urzędu Miasta Zduńska Wola, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli, Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, Domem Dziecka w Wojsławicach oraz przedstawicielami oświaty i klubów abstynenckich, Prokuratura Rejonową w Zduńskiej Woli.

1) Dane z placówek oświatowych:

W celu niwelowania przyczyn dysfunkcji rodzin placówki oświatowe podejmowały działania w zakresie:

- współpracy z instytucjami takimi jak: Ośrodek, PCPR, KPP – z Zespołem ds. Nieletnich, Sądem Rejonowym w Zduńskiej Woli, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Fundacją AMI, Hufcem ZHP, Klubem „Trampolina”,
- organizacji akcji „Paczka z Dobrego Serca”, której głównym celem było przygotowanie paczek żywnościowych wraz z odzieżą i zabawkami dla 2 rodzin oraz przygotowanie paczek ze słodyczami dla 26 uczniów,
- udziału w akcjach charytatywnych „Podziel się Posiłkiem”, „Gwiazdki z Szóstki”, „Szlachetna Paczka”,
- udzielania uczniom i rodzicom wsparcia psychologicznego i pedagoga szkolnego.

Cel operacyjny 4

Kształtowanie pozytywnych postaw w społeczności lokalnej wobec integracji osób starszych i niepełnosprawnych.

1) Działania Ośrodka.

W ramach zadań realizowanych przez Ośrodek w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie 15 osób niepełnosprawnych skorzystało ze wsparcia w zakresie poradnictwa specjalistów: psychologa, specjalisty ds. uzależnień, prawnika, specjalisty pracy socjalnej, specjalisty ds. relacji interpersonalnych i profilaktyki uzależnień, mediatora.

Zakres pomocy obejmował m.in.: oddziaływania terapeutyczne, porady prawne, pomoc w formułowaniu pism urzędowych, wskazanie możliwości prawnego rozwiązania problemu, udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i bytowych, kierowanie do środowiskowego domu samopomocy.

Ośrodek w 2018 r. w ramach zwiększenia akceptacji środowiska lokalnego wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin podejmował następujące działania:

- prowadził Klub Seniora „Uśmiech Seniora” dla 35 osób w ramach którego organizował spotkania informacyjne i kulturalne, pogadanki, wykłady dla osób niepełnosprawnych

dot. m.in. bezpieczeństwa, zdrowia, przemocy w rodzinie, historii miasta Zduńska Wola;

Seniorzy uczestniczyli w:

- spotkaniach informacyjnych, integracyjnych, koncertach, wyjściach do kina, konkursach, wykładach edukacyjnych z zakresu: bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej,

- współpracowali z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską, Publicznym Przedszkolem Nr 2 w Zduńskiej Woli, dziećmi ze Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji,

- uroczystościach z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet,

- spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami KPP w Zduńskiej Woli z zakresu bezpiecznego poruszania się po ulicach i chodnikach na rowerze, ochrony przed utratą mienia,

- zakończeniu okresu karnawału i „Tłustym Czwartku”, „Spotkaniu Wielkanocnym”, seansach filmowych „Kobiety sukcesu” oraz „Pierścionek z orłem w koronie”,

- spotkaniu z aktorem Rafałem Królikowskim,

- warsztatach manualnych z P. Marią Donat,

- obchodach Wojewódzkich Dni Seniora -15.09.2018 r.,

- imprezie zorganizowanej przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola z okazji Dni Niepodległości,

- koncertach chórów „Civitas CHR” oraz „Złota jesień”, konkursie kapeluszowym, projekcie socjalnym „Karsznice dla Seniora”, „Grudniowym Spotkaniu Integracyjnym”, Spotkaniu Wigilijnym,

- realizował pracę socjalną, która miała na celu pomoc w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz zapobieganie społecznej marginalizacji i wykluczeniu m.in. poprzez wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej,

- w ramach realizacji zadań wynikających z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej z różnych form wsparcia Ośrodka skorzystało 475 osób niepełnosprawnych, w tym:

- ✓ z usług opiekuńczych – 68 osób,

- ✓ skierowano do domów pomocy społecznej - 22 osoby,

- ✓ z pomocy finansowej - 338 osób,

- ✓ z pomocy niefinansowej 133 osoby.

2) Działania Produkcyjno-Handlowej Spółdzielni Inwalidów „BONEX”.

W Spółdzielni zatrudnione są 63 osoby w tym 50 osób niepełnosprawnych (26 z lekkim, 19 z umiarkowanym, 5 ze znacznym stopniem niepełnosprawności).

Pracownicy otoczeni są opieką medyczną sprawowaną przez lekarza i pielęgniarkę oraz lekarza medycyny pracy.

W roku 2018 trzy nowozatrudnione osoby niepełnosprawne objęte były indywidualnym programem rehabilitacji, które pod nadzorem opiekuna, psychologa, doradcy zawodowego zdobywały umiejętności zawodowe i społeczne.

Przy Spółdzielni działa Warsztat Terapii Zajęciowej dla 25 osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy posiadają w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wskazanie do terapii zajęciowej.

3) Działania placówek oświatowych.

W 2018 r. placówki oświatowe prowadziły działania mające na celu pobudzenie szacunku dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez:

- przygotowanie i przedstawienie występu artystycznego wychowanków przedszkola dla członków Klubu „Uśmiech Seniora” działającego w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz (2 spotkania; uczestniczyło ok. 50 dzieci),
- współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych - przygotowanie 3 uczniów do udziału w ogólnopolskim konkursie plastycznym „Pomóż ocalić życie bezbronnemu”.

Cel strategiczny III.

Aktywizacja społeczna grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podstawowym zadaniem jest tworzenie warunków, które przyczyniają się do minimalizacji skutków wykluczenia społecznego, promowania aktywności społecznej i przedsiębiorczości, wychodzenia z izolacji społecznej oraz wzmocnienia poczucia wiary i akceptacji osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in: bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od narkotyków, chorych psychicznie, bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych. Osoby te ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Szczegółowe działania na rzecz wyżej wymienionych osób realizowane były przez Ośrodek, Powiatowy Urząd Pracy i zostały opisane w działaniach realizowanych w 2018 roku przez Ośrodek i PUP.

Cel operacyjny 1.

Identyfikowanie środowisk dotkniętych wykluczeniem społecznym.

W celu rozeznania środowisk dotkniętych wykluczeniem społecznym Ośrodek współpracuje z wieloma podmiotami. Szczególne znaczenie ma tutaj stała współpraca z placówkami oświatowymi, Sądem Rejonowym w Zduńskiej Woli, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, Prokuraturą Rejonową w Zduńskiej Woli, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli.

Cel operacyjny 2.

Kształtowanie korzystnych warunków dla zaspokojenia potrzeb osób wykluczonych społecznie oraz redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Prezydent Miasta na mocy Porozumienia zawartego ze Starostą Powiatu Zduńskowolskiego, zatrudnił 6 osób spełniających wymogi ustawowe, do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Zduńska Wola, w okresie od 2 lipca do 30 listopada 2018r. Osobie wykonującej prace społecznie użyteczne przysługiwało świadczenie w wysokości 8,30 zł za każdą godzinę wykonywania tych prac. Miasto pokryło 40% kosztów

świadczenia na rzecz osób wykonujących prace społecznie użyteczne, a Powiatowy Urząd Pracy ze środków Funduszu Pracy – 60% kosztów świadczenia.

Cel operacyjny 3.

Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zapobieganie sytuacjom kryzysowym wynikającym z długotrwałego pozostawania bez pracy.

1) Dane Ośrodka.

W 2018 r. z pomocy społecznej Ośrodka skorzystało łącznie 1015 rodzin (2380 osób w rodzinach). Wydano 6785 decyzji administracyjnych.

Z powodu bezrobocia skorzystało z pomocy 477 rodzin, w których było 530 osób bezrobotnych.

Pracownicy socjalni Ośrodka w ramach swoich obowiązków zawodowych podejmowali następujące formy działania na rzecz osób bezrobotnych mające wpływać na ich aktywizację:

- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- kierowanie do Klubu Pracy przy PUP,
- sporządzanie planu potrzeb w zakresie szkoleń zawodowych we współpracy z PUP,
- monitorowanie ofert pracy,
- monitorowanie aktywnych form wsparcia oferowanych przez PUP.

W 2018 roku Ośrodek opłacał całodobowe schronienie 40 bezdomnym, w tym: 14 mężczyzn przebywało w Schronisku dla Bezdomnych im. Bł. F. Drzewieckiego w Henrykowie, 10 mężczyzn przebywało w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie a pozostałe 16 osób w innych schroniskach na terenie Polski.

Łączny wydatek za pobyt bezdomnych w schroniskach wyniósł 159.547,42 zł, ponadto za 3 bezdomnych opłacono składkę zdrowotną w łącznej kwocie 543,60 zł.

Ze wsparcia Ośrodka w 2018 roku skorzystały 62 osoby bezdomne, w tym: 40 osób bezdomnych przebywało w schronisku, a 22 osoby przebywały na terenie miasta Zduńska Wola u rodziny lub znajomych. Należy zaznaczyć, że osoby bezdomne przebywające na terenie miasta miały zapewnione:

- gorący posiłek,
- możliwość korzystania ze wsparcia specjalistów tj. doradcy zawodowego, terapeuty, psychologa, prawnika,
- żywność z organizacji pozarządowych,
- pomoc w postaci zasiłków i pomoc w naturze w przypadku, gdy bezdomny współpracował z pracownikiem socjalnym w ramach programu wychodzenia z bezdomności lub kontraktu socjalnego, w ramach których w szczególności: wyrabiano lub odtwarzano dokumenty osobiste, uzyskiwano uprawnienia do świadczeń zdrowotnych, podejmowano leczenie odwykowe, składano wnioski o lokal socjalny, ustalano stopień niepełnosprawności.

Kontrakt socjalny jest pisemną formą umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa taka ma na celu określenie uprawnień i zobowiązań obu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy warunków życia osoby lub rodziny zwracającej się do Ośrodka o udzielenie pomocy. Pracownicy socjalni zawarli w 2018 r. 64 kontrakty socjalne mające na celu poprawę sytuacji życiowej klientów pomocy społecznej.

2) Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli.

Powiatowy Urząd Pracy w Zduńskiej Woli w 2018 r. realizował zadania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy.

Na koniec grudnia 2018 roku stopa bezrobocia w powiecie zduńskowolskim wyniosła 7,0 % i była najniższa od czterech lat. W porównaniu do grudnia 2017 roku jej wartość spadła o 0,5 %, natomiast w stosunku do grudnia 2016 roku o 2,9 %. W latach ubiegłych jej wartość była znacznie wyższa od stopy wojewódzkiej (w XII.2017 r. o 0,8 %, w XII.2016 r. o 2,5 %) oraz krajowej (w XII.2017 r. o 0,8 %, a w XII.2016 r. o 2,5 %).

Na przestrzeni czterech ostatnich lat obserwujemy tendencje malejącą stopy bezrobocia w powiecie zduńskowolskim. W I kwartale 2018 r. stopa bezrobocia wyniosła 7,9 %, w okresie letnim spadła do około 7,1 %, natomiast w okresie od września do grudnia 2018 r. kształtowała się na poziomie od 6,9 % do 7,0 %.

Tab. 1. Stopa bezrobocia w kraju, woj. łódzkim oraz powiecie zduńskowolskim w XII.2015 – XII.2018

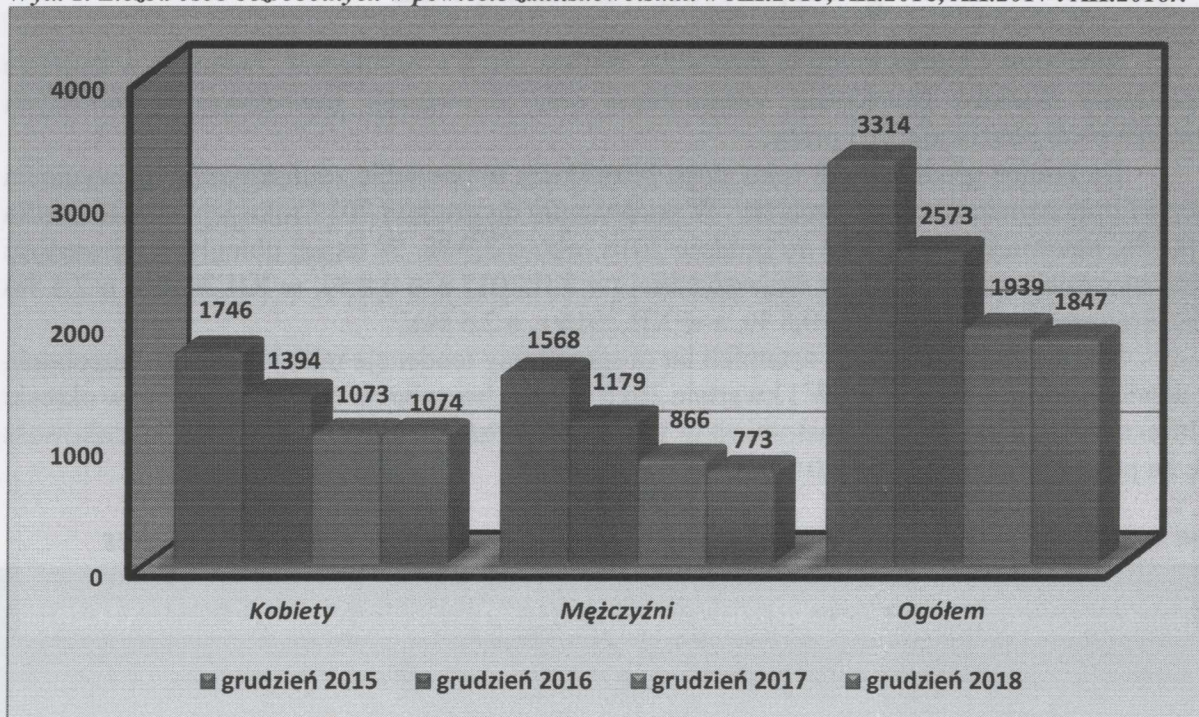
	XII.2015	XII.2016	XII.2017	XII.2018
Polska	9,8	8,3	6,6	5,8
Województwo łódzkie	10,3	8,6	6,8	6,1
Powiat zduńskowolski	12,6	9,9	7,5	7,0

Pod względem wysokości stopy bezrobocia powiat zduńskowolski uplasował się na 10 pozycji (7,5 %) w województwie łódzkim. Wyższy jej wskaźnik zarejestrowany został w powiecie brzezińskim (7,7 %), pączęzańskim (7,8 %), pabianickim (7,8 %), tomaszowskim (7,9 %), zgierskim (7,9 %), łódzkim wschodnim (8,1 %), łączyckim (8,1 %), łaskim (9,4 %) oraz kutnowskim (9,4 %).

Poziom bezrobocia

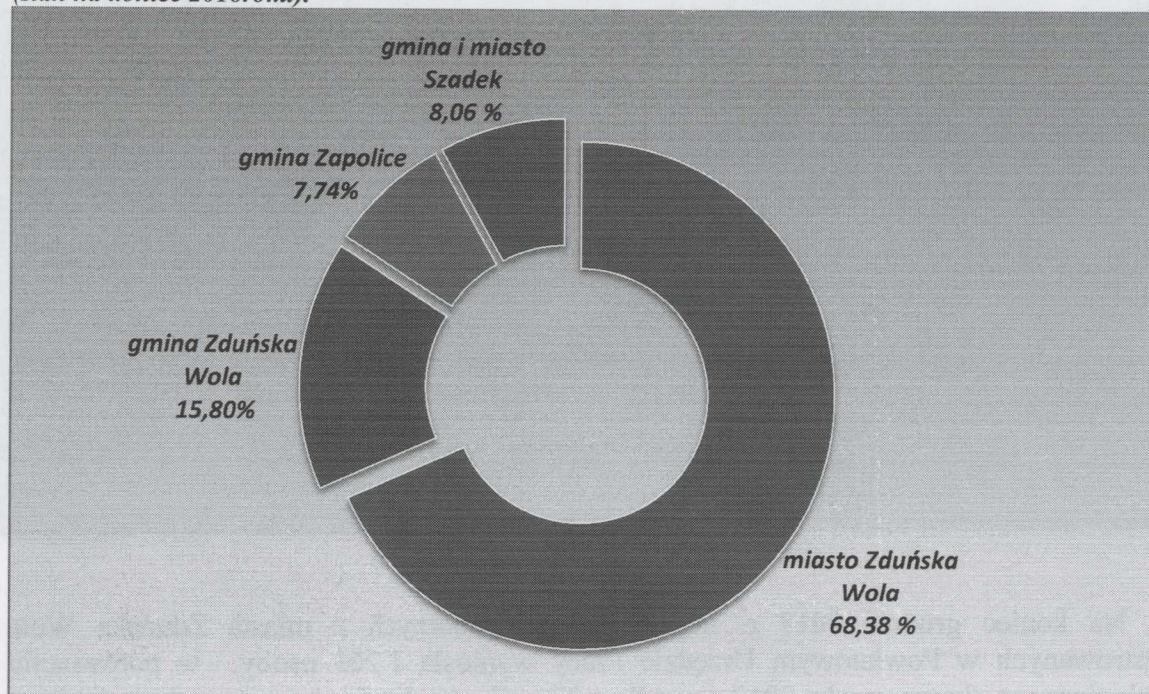
Na koniec grudnia 2018 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli zarejestrowanych było 1847 osób, z czego 58,15% ogółu stanowiły kobiety tj. 1074 osoby. Porównując sytuację ze stanem z grudnia 2017 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 92 osoby (1939 osób w XII.2017 r.), z tym, że wśród kobiet zanotowano wzrost bezrobotnych o jedną osobę (1073 kobiety w XII.2017 r.). Natomiast w porównaniu do grudnia 2016 spadek ten wynosi 726 osób, w tym o 320 kobiet.

Wyk. 1. Liczba osób bezrobotnych w powiecie zduńskowolskim w XII.2015, XII.2016, XII.2017 i XII.2018r.

Spośród ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Zduńskiej Woli mieszkańcy miasta Zduńska Wola stanowili większość ogółu bezrobotnych - 68,38% (1263 osób), zaś najniższy mieszkańcy gminy wiejskiej Zapolice - 7,74% (143 osób) ogółu bezrobotnych. Ponadto bezrobotni z gminy i miasta Szadek stanowili 8,06 % (149 osób), a z gminy Zduńska Wola 15,80 % (292 osób).

Wyk. 2. Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Zduńskiej Woli wg miejsca zamieszkania (stan na koniec 2018 roku).

Tab. 2. Stan bezrobocia w mieście Zduńska Wola na koniec grudnia 2018 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku 2017.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Wzrost (+)/ Spadek (-)
Liczba bezrobotnych ogółem	1300	1263	-37
w tym kobiety	745	744	-1
Osoby bez prawa do zasiłku	1122	1067	-55
w tym kobiety	646	616	-30
Osoby z prawem do zasiłku	178	196	18
w tym kobiety	99	128	29
Osoby poprzednio pracujące	1218	1187	-31
w tym kobiety	686	695	9
Osoby dotychczas nie pracujące	82	76	-6
Do 25 roku życia	105	101	-4

Do 30 roku życia	238	244	6
Długotrwale bezrobotni	811	683	-128
Powyżej 50 roku życia	445	394	-51
Bez kwalifikacji zawodowych	281	268	-13
Niepełnosprawni	137	145	8
w tym kobiety	65	74	9
Osoby wyłączone z ewidencji z tytułu podjęcia pracy	125	74	-51

Na koniec grudnia 2018 r. liczba osób bezrobotnych z miasta Zduńska Wola zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wyniosła 1 263 osoby, w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2017 r. spadła o 37 osób. Analizując powyższe dane wystąpił spadek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu miasta Zduńskiej Woli w większości kategorii osób. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w grudniu 2017 roku w porównaniu do grudnia 2018 roku spadła liczba osób długotrwale bezrobotnych z terenu miasta tj. spadek o 128 osób.

Bezrobotni według wykształcenia

Jedną z najważniejszych cech określających szansę bezrobotnych na pozyskanie pracy jest wykształcenie, które poprawia perspektywy na rynku pracy oraz umożliwia wykonywanie określonego zawodu. Pomimo, iż poziom wykształcenia społeczeństwa dynamicznie się poprawia wciąż problemem pozostaje fakt, iż osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym stanowią największy odsetek wśród ogółu zarejestrowanych w PUP. Analizując strukturę osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według stanu z grudnia 2018 roku można stwierdzić, iż w rejestrze urzędu widniało 656 osób (51,93 % ogółu) posiadających wykształcenie niższe od średniego. Stałą tendencją jest mały udział bezrobotnych legitymujących się dyplomem szkoły wyższej – 160 osób (12,66 % ogółu). W porównaniu z rokiem 2017 zaobserwować można tendencję spadkową na prawie wszystkich poziomach kształcenia przy czym największy spadek odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (-35 osób) oraz średnim zawodowym i policealnym (-22 osoby). Jedynie w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym nastąpił wzrost liczby osób w roku 2018 w porównaniu z rokiem 2017 r.

Tab.3. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według wykształcenia w grudniu 2017 oraz grudniu 2018 roku

wykształcenie	2017		2018		+ wzrost - spadek
	liczba	%	liczba	%	
gimnazjalne i poniżej	372	28,62	337	26,68	-35
zasadnicze zawodowe	322	24,76	319	25,26	-3
średnie ogólnokształcące	190	14,62	200	15,83	+10
policealne i średnie zawodowe	269	20,69	247	19,56	-22
wyższe	147	11,31	160	12,67	-13

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale ma także wpływ na postawy zawodowe i życiowe.

Analizując kryterium czasu pozostawania bez pracy można stwierdzić, że największy udział miały osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy. Stanowiły one 29,69% ogółu. Odnosząc się do ubiegłego roku udział tej grupy osób zmniejszył się o 3,62%. Kolejną grupę z dużym udziałem procentowym tworzyli bezrobotni zarejestrowani nieprzerwanie przez okres 1 – 3 miesięcy (232 osoby, tj. 18,37% ogółu). W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku największą zmianę w liczebności odnotowano wśród bezrobotnych, którzy pozostają bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy (-58 osób).

Tab.4. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola wg czasu pozostawania bez pracy w grudniu 2017 i grudniu 2018 roku.

czas pozostawania bez pracy	2017		2018		+ wzrost - spadek
	liczba	%	liczba	%	
do 1 miesiąca	120	9,23	131	10,37	+11
1 – 3	217	16,69	232	18,37	+15
3 – 6	178	13,69	179	14,17	+1
6 – 12	165	12,69	169	13,38	+4
12 – 24	187	14,38	177	14,01	-10
powyżej 24 miesięcy	433	33,31	375	29,69	-58

Bezrobotni według stażu pracy

Biorąc pod uwagę staż pracy bezrobotnych w mieście Zduńska Wola dostrzec można, iż największą populację stanowiły osoby, które przepracowały 1 – 5 lat (24,39 % ogółu). Drugą grupę pod względem wielkości tworzyli bezrobotni legitymujący się 10 – 20 letnim stażem (20,66 % ogółu), kolejną tworzyły osoby, które przepracowały od 5 do 10 lat (19,48 % ogółu). Bezrobotni nie posiadający żadnego stażu pracy stanowili 6,02 % ogółu. W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku największą zmianę w liczebności zauważyć można wśród bezrobotnych posiadających 20 – 30 letni staż pracy (- 24 osoby).

Tab.5. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według stażu pracy w grudniu 2017 oraz grudniu 2018 roku

staż pracy	2017		2018		+ wzrost - spadek
	liczba	%	liczba	%	
do 1 roku	187	14,38	179	14,17	-8
1 – 5 lat	312	24,00	308	24,39	-4
5 – 10 lat	223	17,15	246	19,48	+23
10 – 20 lat	279	21,46	261	20,66	-18
20 – 30 lat	159	12,23	135	10,69	-24
30 lat i więcej	58	4,46	58	4,59	0
bez stażu	82	6,31	76	6,02	-6

Osoby bezrobotne według wieku

Na koniec grudnia 2018 roku najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych z miasta Zduńska Wola stanowiły osoby w przedziale wiekowym 35 – 44 lata – 474 osoby, ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 25,66 %. Druga w kolejności była grupa osób w wieku 25 – 34 lata – 470 osób, tj. 25,45 %. Zgodnie z zestawieniem w poniższej tabeli, na przestrzeni dwóch ostatnich lat we wszystkich kategoriach nastąpił spadek, z wyjątkiem osób w wieku 35 – 44 lata, gdzie nastąpił wzrost osób bezrobotnych.

Tab.6. Struktura osób bezrobotnych w mieście Zduńska Wola według wieku w grudniu 2017 oraz grudniu 2018 roku.

wiek	2017		2018		+ wzrost - spadek
	liczba	%	liczba	%	
18 – 24	105	8,08	101	8,00	-4
25 – 34	337	25,92	324	25,65	-13
35 – 44	292	22,47	336	26,60	+44

45 – 54	265	20,38	241	19,08	-24
55 – 59	196	15,07	173	13,70	-23
60 lat i więcej	105	8,08	88	6,97	-17

W roku objętym sprawozdaniem na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej pozyskano kwotę 6 514 570,00 zł.

Z pozyskanych środków PUP sfinansował:

- 605 miejsc stażowych,
- 8 bonów na zasiedlenie,
- 45 miejsc w ramach prac interwencyjnych,
- 56 szkoleń i 1 koszt egzaminu,
- 10 bonów szkoleniowych,
- podjęcie działalności gospodarczej przez 54 osoby,
- refundacje kosztów wyposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla 31 bezrobotnych,
- 39 miejsc w ramach robót publicznych,
- 13 miejsc w ramach prac społecznie użytecznych,
- szkolenia dla 155 osób w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- 70 stanowisk pracy w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Spośród wymienionych form pomocy w roku ubiegłym największym zainteresowaniem cieszyły się staże oraz szkolenia oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2018 roku do Urzędu zgłoszono 1677 ofert pracy. Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe, pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie w zawodach: elektromechanik (114 miejsc pracy), pracownik produkcji (113 miejsc pracy), sprzedawca (105 miejsc pracy), szwaczka ręczna lub maszynowa (75 miejsc pracy) oraz kierowca samochodu dostawczego (73 miejsca pracy).

Aktywizacja osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy jest pracochłonnym procesem wymagającym wielopłaszczyznowego podejścia. Wymaga zaangażowania finansowego i merytorycznego nie tylko ze strony publicznych służb zatrudnienia oraz również partnerów rynku pracy.

Istotne znaczenie mają więc działania o charakterze niewymiernym, zmierzające do zmiany postaw i zachowań osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji zawodowej i życiowej. Stwarzają one szanse rozwoju społecznego i zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie zduńskowolskim na koniec grudnia 2018 roku spadła w stosunku do analogicznego miesiąca 2017 roku i ukształtowała się na poziomie 7,0 % (7,5% w grudniu 2017 roku).

Dane te wskazują na pozytywne zmiany zachodzące na zduńskowolskim rynku pracy, które uzależnione są nie tylko od stanu gospodarki ogólnokrajowej ale i polityki prowadzonej przez samorząd powiatu zduńskowolskiego. W związku z tym konieczne jest podejmowanie dalszych kompleksowych i zintensyfikowanych działań, adresowanych do lokalnych pracodawców oraz osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Realizacja zamierzonych przedsięwzięć w wymierny sposób może przyczynić się w przyszłości do kolejnych pozytywnych zmian na rynku zatrudnieniowym lub chociażby na utrzymanie osiągniętego na dzień dzisiejszy poziomu.

Dodatkowo w celu zmniejszenia skali bezrobocia w naszym powiecie działania Powiatowego Urzędu Pracy oparte są na ścisłej współpracy m.in. ze sferą biznesu, samorządem lokalnym, lokalnymi grupami wsparcia, jednostkami kształcenia zawodowego i średniego oraz Zduńskowolskim Inkubatorem Przedsiębiorczości. Ponadto PUP udzielał informacji o możliwościach i zakresie pomocy określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pracownicy Urzędu promowali powyższe działania podczas uczestniczenia:

- w targach edukacyjnych,
- w Targach Pracy i Doradztwa Zawodowego w Sieradzu,
- w Dniach Otwartych w ZUS,
- w spotkaniach organizowanych w Zduńskowolskim Inkubatorze Przedsiębiorczości,
- w spotkaniach z ośrodkami pomocy społecznej,
- w spotkaniach z Lokalnym Punktem Informacyjnym Funduszy Europejskich w Sieradzu,
- w spotkaniach z Agencją Pośrednictwa Pracy,
- w spotkaniach z przedstawicielem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi,
- organizując giełdy pracy.

Reasumując należy pamiętać o tym, że decydujący wpływ na sytuację na lokalnym rynku pracy ma kondycja ekonomiczna podmiotów gospodarczych, perspektywy rozwoju powiatu, prowadzona przez lokalną władzę polityka zmierzająca do utrzymania istniejących miejsc pracy, tworzenia nowych, a także przedsiębiorczość i operatywność samych bezrobotnych.

Cel operacyjny 4.

Zapobieganie sytuacjom kryzysowym związanym z wykluczeniem społecznym.

1) Dane Ośrodka

W celu przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym Ośrodek w 2018 roku podejmował działania:

- współpracę z placówkami oświatowymi oraz placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez dostarczanie ulotek i informacji dot. działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie w ramach programu „System wsparcia dla ofiar przemocy”,
- działania w ramach projektu socjalnego „Mieszkanie bez długu”, stałą współpracę pracowników socjalnych z administratorami SM „Lokator” i TBS „Złotnicki” Sp. z o.o. w sprawie osób i rodzin mających zadłużenia czynszowe, zagrożonych eksmisją, stałą współpracę z działem windykacji TBS polegającą na weryfikacji sytuacji życiowej i materialnej dłużników objętych programem pomocy osobom zagrożonym eksmisją,
- działania w ramach projektu socjalnego dot. wychodzenia z bezdomności „Szansa dla Ciebie”. Projekt „Szansa dla Ciebie” ma w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym,
- działania w ramach projektu socjalnego „Wspólnymi siłami”. Celem projektu było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym,
- działania w ramach projektu socjalnego „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we

wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz,

- działania w ramach projektu socjalnego „Uwierz w siebie”, którego celem było przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz wyposażenie uczestników w wiedzę z zakresu praw, mechanizmów przemocy, samoświadomości oraz samooceny. Odbyły się warsztaty z zakresu praktycznych zachowań w sytuacjach kryzysowych oraz wykład z tematyki dot. szukania pomocy, omówienia procedury Niebieskie Karty,
- działania w celu rozpropagowania informatorów o działalności Ośrodka, Punktu ds. Przemocy w Rodzinie oraz innych placówek udzielających pomocy w sytuacji kryzysowej.

Ponadto Ośrodek w dniu 16.08.2018 r. zawarł porozumienie o współpracy pomiędzy Województwem Łódzkim reprezentowanym przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi a Miastem Zduńska Wola i Powiatem Zduńskowolskim w zakresie wspólnej realizacji projektu do dnia 31 marca 2021 roku pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

Cel strategiczny IV.

Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie.

Uzależnienie jest stanem pojawiającym się jako następstwo przyswajania substancji lub podejmowania czynności, które początkowo sprawiają przyjemność, lecz z czasem stają się przymusowe i mają negatywny wpływ na codzienne życie. Uzależnienie stanowi w dzisiejszych czasach problem społeczny, jak i również medyczny, kulturowy i prawny. Według statystyk nieustannie wzrasta liczba osób uzależnionych, jak i eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak alkohol, narkotyki. Obniża się również wiek osób uzależnionych. Problem uzależnień jest bezpośrednio powiązany z takimi problemami społecznymi jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, bezdomność oraz przemoc w rodzinie. Czynniki te mają znaczny wpływ na dezorganizację rodzin i grup społecznych oraz prowadzą do patologii społecznych. Istotne jest zatem podejmowanie wszelkich działań wpływających na wzrost świadomości społecznej na temat konsekwencji uzależnień oraz pomoc osobom uzależnionym w zwalczaniu nałogu. Niezbędne jest zatem skoordynowanie działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępności do leczenia i udzielenia wsparcia.

Realizacja ustawowo nałożonych na gminę zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie prowadzona jest przez uchwalany corocznie gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1) Dane Ośrodka.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, który został powołany uchwałą Nr V/38/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. działa koalicja na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego, oprócz pracowników Ośrodka, wchodzi przedstawiciele: Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej

Woli, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli, Zduńskowolskiego Szpitala Powiatowego Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Prokuratury Rejonowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, Biura Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Zduńska Wola i Stowarzyszenia Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik” w Zduńskiej Woli. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów działających w Grupach Roboczych, w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez, w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałania zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielanie pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i mediach.

Do zadań powołanych Grup Roboczych należało, w szczególności:

- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi, do przemocy oraz efektów tych działań,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

W wyniku analizy zgromadzonej dokumentacji wynika, że w 2018 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 74 Grupy Robocze w ramach, których odbyło się 141 spotkań z przedstawicielami różnych instytucji, a także z ofiarami przemocy i sprawcami. Procedurą „Niebieskie Karty” objęto 74 rodziny, łącznie 74 ofiary przemocy, w tym:

- 66 kobiet,
- 3 mężczyzn,
- 5 dzieci.

Sprawcy przemocy to w większości mężczyźni – 71 i stanowią 95,95% i 3 kobiety, co stanowi 4,05% sprawców przemocy.

2) Dane z Urzędu Miasta.

Realizacja zadania gminy w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży, osób współuzależnionych i członków ich rodzin w 2018 r. miała formę:

- 1) zapewnienia rehabilitacji i terapii w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą – w Poradni Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, poza kontraktem z NFZ oraz Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2;
- 2) dofinansowania działalności stowarzyszeń abstynenckich i innych organizacji pozytyku

publicznego realizujących działania na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne - Stowarzyszenia Abstynentów Klubu „Wola”, Stowarzyszenia Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik” oraz Fundacji „Przystań z Nami”;

- 3) motywowania przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do podjęcia terapii i leczenia odwykowego, kierowania do poradni, lekarza biegłego sądowego lub do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia;
- 4) prowadzenia działalności informacyjnej dla mieszkańców Miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, współpraca w tym zakresie z mediami.

W ramach współpracy z podmiotami leczniczymi wykonującymi działalność leczniczą w zakresie prowadzenia rehabilitacji i terapii:

- 1) dokonano zakupu usług zdrowotnych świadczonych przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o. o. w Zduńskiej Woli, poza kontraktem z NFZ, w zakresie realizacji ponadpodstawowych programów psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych oraz prowadzenie psychoterapii i psychoedukacji grupowej i indywidualnej oraz monitorowanie procesu leczenia;
- 2) udzielono dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli na realizację zadania w zakresie zwiększenia pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz działań interwencyjno-zapobiegawczych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w ramach w Poradni Terapii i Leczenia Uzależnień.

W ramach umowy zawartej ze Zduńskowolskim Szpitalem Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli zakupiono usługi medyczne świadczone przez Poradnię Leczenia Uzależnień, w ramach których w okresie od 8 stycznia do 21 grudnia 2018 r. 2 certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień zrealizowano następujące działania:

- 1) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 55 pacjentów uzależnionych będących w I etapie leczenia, którzy zakończyli cykl leczenia w ramach NFZ;
- 2) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 202 pacjentów uzależnionych będących w III etapie leczenia;
- 3) przeprowadzono 12 sesji grupy wsparcia dla 258 osób uzależnionych, którzy wymagali wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywowania do dalszego trzeźwienia;
- 4) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 129 osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) przeprowadzono 144 sesji rodzinnych dla 288 osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy zaburzonych relacji rodzinnych, związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 6) udzielono 240 konsultacji terapeutycznych dla 240 osób uzależnionych i ich rodzin.

Ponadto Poradnia Leczenia Uzależnień systematycznie współpracowała z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie.

Drugim podmiotem leczniczym udzielającym pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz podejmującym działania interwencyjno-zapobiegawcze skierowane do osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi był Samodzielny Publiczny Zakład

Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2.

Zgodnie z umową, przedmiotowe zadania, realizował w ramach Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień personel posiadający wymagane uprawnienia, tj. lekarz psychiatra, terapeuta uzależnień w trakcie certyfikacji, certyfikowany instruktor terapii uzależnień, instruktor działań profilaktycznych i prewencyjnych oraz psycholog. Głównym celem działań w zakresie pomocy terapeutycznej w SPZPOZ było udzielanie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i środków psychoaktywnych i ich rodzinom, udzielanie świadczeń w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, promowanie zdrowia poprzez działalność profilaktyczną i prewencyjną. Działania skierowane były do osób pełnoletnich oraz dzieci i młodzieży do 18 roku życia.

W 2018 roku podjęte zostały następujące działania:

- 1) terapeuta uzależnień w trakcie certyfikacji udzielił ogółem 224 porady i konsultacje dla 71 osób, w tym:
  - 163 wizyty osób uzależnionych od alkoholu,
  - 33 wizyty osób współuzależnionych od alkoholu,
  - 9 spotkań z osobami nieletnimi pochodzącymi z rodzin z problemem alkoholowym,
  - 2 porady dla osób zgłaszających problem alkoholowy, 15 wizyt osób uzależnionych od narkotyków,
  - 2 wizyty osób współuzależnionych od narkotyków i dopalaczy;
- 2) psycholog objął pomocą psychologiczną 22 osoby pełnoletnie, w tym:
  - 17 – uzależnionych od alkoholu,
  - 2 osoby zagrożone uzależnieniem;
- 3) pedagog resocjalizacyjny, instruktor działań profilaktycznych i prewencyjnych udzielił 498 porad i konsultacji w zakresie zgłaszanych problemów, realizował działania z zakresu profilaktyki I i II rzędowej w stosunku do osób zagrożonych nadużywaniem środków psychoaktywnych, zagrożonych demoralizacją oraz dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym. Zarejestrowano 216 osób, w tym:
  - 37 osób uzależnionych od alkoholu,
  - 38 osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, eksperymentujące,
  - 20 niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem, eksperymentujących z alkoholem,
  - 11 opiekunów zgłaszających problemy z uzależnieniem od alkoholu,
  - 2 osoby współuzależnione od alkoholu,
  - 26 osób pełnoletnich eksperymentujących, zagrożonych uzależnieniem od narkotyków,
  - 40 osób niepełnoletnich eksperymentujących, zagrożonych uzależnieniem narkotykami,
  - 53 opiekunów zgłaszających problemy związane z alkoholem, narkotykami, dopalaczami;
- 4) lekarz psychiatra zrealizował 11 dyżurów;
- 5) certyfikowany instruktor terapii uzależnień w okresie do 30.06.2018 r. udzielił 190 porad, konsultacji i wizyt dla 83 osób, w tym:
  - 52 osoby dorosłe uzależnione od alkoholu,
  - 11 osób współuzależnionych od alkoholu,
  - 9 osób uzależnionych od narkotyków lub dopalaczy,
  - 9 osób współuzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami,
  - 1 osoba pełnoletnia eksperymentująca z narkotykami, dopalaczami;
  - 1 osoba uzależniona behawioralnie od hazardu,
  - podjęto 2 działania interwencyjno-zapobiegawcze dla dzieci i młodzieży.

W 2018 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 14 spotkań, w tym 12 spotkań Zespół ds. Orzekania i Motywowania do Leczenia. Do Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia odwykowego ogółem wpłynęło 67 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu od następujących wnioskodawców:

- Komendy Powiatowej Policji - 13,
- członków rodzin - 32 ,
- kuratorów sądowych – 11,
- Ośrodka – 10,
- Prokuratura Rejonowa – 1.

W wyniku analizy zgromadzonej dokumentacji i przeprowadzonych postępowań podjęto działania w sprawach:

- uzyskania bądź aktualizacji informacji środowiskowych KPP - 44,
- zaproszenia na rozmowę z Komisją – 61,
- skierowania na badanie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - 42,
- zmotywowania do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego - 30,
- wystosowania pism motywująco-informujących do podjęcia leczenia - 1,
- sprawdzenia, czy podjęto leczenie lub terapię - 30,
- wystosowano do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wnioski o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego - 28,
- zawieszenia postępowania - 16,
- kontynuacji spraw - 27.
- przeprowadzono rozmowy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, wydano skierowania do terapeutów i psychologów w zakresie uzależnienia od alkoholu.

Placówki oświatowe upowszechniały materiały informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii – gazetki informacyjne, ulotki dla rodziców. Placówki udzielały również pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Cel operacyjny 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działalność Punktu ds. Przemocy w Rodzinie w Ośrodku pełni rolę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa,
- podejmowanie interwencji w środowisku,
- realizację programów dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych,
- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

W Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń – grudzień 2018 r. z pomocy skorzystały łącznie 302 osoby, udzielono łącznie 1323 porady.

W 2018 r. z pomocy psychologicznej skorzystały 142 osoby. Zrealizowano 398 przyjęć, w tym w związku z przemocą w rodzinie 139 porad.

Zakres pomocy psychologicznej obejmował indywidualny kontakt z psychologiem, mający na celu:

- wsparcie w działaniu,
- edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
- terapię,
- pomoc psychologiczną w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi,
- popularyzowanie w środowisku i w mediach tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej,
- współpracę z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania przemocy domowej.

Liczba osób przyjętych w ramach wsparcia terapeutycznego ogółem 55. Zakres pomocy obejmował między innymi:

- udzielanie porad indywidualnych, prowadzenie terapii – 314 osób,
- porady w związku z przemocą w rodzinie – 10 osób.

Zakres pomocy terapeutycznej obejmował pomoc, poradnictwo i konsultacje w zakresie rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu:

- diagnozowanie problemu,
- edukacja na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia,
- ćwiczenie zachowań abstynenckich,
- udzielanie wsparcia.

W ramach poradnictwa prawnego przyjęto 99 osób i udzielono 247 porad prawnych dotyczących:

- udzielania pomocy prawnej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie,
- możliwości uzyskania alimentów lub innych świadczeń pomocowych,
- warunków prawnego rozwiązania problemu związanego z przemocą w rodzinie,
- pomocy w formułowaniu pism urzędowych do sądu lub policji, dotyczące m. in. pozwu o rozwód lub separację, uzyskania rozdzielnosci majątkowej czy występowania o eksmisję.

Liczba osób przyjętych ogółem w ramach pomocy socjalnej - 302 osoby, udzielonych porad – 332, w związku z przemocą w rodzinie – 68 porad.

Zakres pomocy socjalnej obejmował:

- zabezpieczenie miejsca noclegowego (w zależności od sytuacji, w jakiej znajduje się ofiara),
- indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy,
- udzielania wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych bytowych,
- rozmowy motywujące do leczenia z osobami uzależnionymi,
- praca w Zespole Interdyscyplinarnym,
- udzielanie pomocy socjalnej dla ofiar przemocy, udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania wsparcia,

- współpraca z przedstawicielami instytucji i organizacji m.in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi,
- konsultacje z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami oraz innymi osobami w sprawach klientów.

W ramach poradnictwa interpersonalnego i profilaktyki uzależnień oraz mediatora przyjęto 34 osoby i udzielono 148 porad dotyczących:

- udzielania porad indywidualnych,
- prowadzenia rodzinnej integracji, terapii małżeńskiej.

W ramach pomocy Punktu ds. Przemocy w Rodzinie zorganizowano:

- projekt socjalny „Uwierz w siebie”, którego celem było przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz wyposażenie uczestników w wiedzę z zakresu praw, mechanizmów przemocy, samoświadomości oraz samooceny. Odbyły się warsztaty z zakresu praktycznych zachowań w sytuacjach kryzysowych oraz wykład z tematyki dot. szukania pomocy, omówienia procedury „Niebieskie Karty”,
- grupę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie - kobiet, której celem była m.in. nauka umiejętności współdziałania z innymi i mówienia o sobie, kształtowanie umiejętności pracy w grupie, kontrola negatywnych emocji, radzenie sobie ze stresem. Odbyło się 8 spotkań.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna prowadziła konsultacje i porady dla rodziców, prawnych opiekunów, rodziców zastępczych, nauczycieli i uczniów w sprawach związanych z przemocą. Ponadto brano udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w Ośrodku.

Cel operacyjny 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

1) Dane z Urzędu Miasta.

Większość podejmowanych działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy skierowana była do dzieci i młodzieży. W 2018 r., w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020, zrealizowano profilaktyczne działania edukacyjne i informacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy, agresji we wszystkich placówkach oświatowych w formie warsztatów, koncertów, widowisk teatralnych, szkoleń. Wśród zorganizowanych i sfinansowanych działań należy wymienić w szczególności:

- 1) przeprowadzono z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkotyków oraz e-papierosów, przemocy rówieśniczej, agresji, konfliktów, nietolerancji:
  - 52 warsztaty 1-godzinne dla uczniów,
  - 130 warsztatów 2-godzinnych dla uczniów,
  - 5 jednogodzinnych szkoleń w formie warsztatowej dla nauczycieli,
  - 5 jednogodzinnych szkoleń profilaktycznych dla rodziców i 1 dwugodzinne

- szkolenie dla rodziców;
- 2) zrealizowano program profilaktyki zintegrowanej, rekomendowany przez PARPA, pn. „Archipelag Skarbów”, będący programem zapobiegania zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży, w:
    - Szkole Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi, w której odbyły się 4-godzinne warsztaty dla 101 uczniów szkoły, 2-godzinne szkolenie rady pedagogicznej i 1,5-godzinne wykłady dla rodziców,
    - Szkole Podstawowej nr 13, w której przeprowadzono 4-godzinne warsztaty dla 124 uczniów szkoły, 2-godzinne szkolenie rady pedagogicznej i 1,5-godzinne wykłady dla rodziców;
  - 3) przeprowadzono wykłady i warsztaty dla uczniów, nauczycieli szkół z terenu miasta Zduńska Wola oraz rodziców w ramach zorganizowanej II Konferencji Empatyczna Edukacja;
  - 4) zrealizowano dla młodzieży (uczniów oddziałów gimnazjalnych i szkół średnich) projekt w formie zajęć teatralnych pod nazwą: „Noc aktorów – uzależnieniom mówię nie” z zastosowaniem nowoczesnych technik świadomej profilaktyki przeciw zagrożeniom współczesności;
  - 5) współorganizowano dla młodzieży 6 koncertów muzycznych zespołu RYM CERZE w ramach artystycznego projektu profilaktycznego pod nazwą: „Nie zmarnuj swojego życia”, poruszających problem uzależnień oraz przemocy.

W ramach działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież w okresie wakacji przeprowadzono badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim tzw. „zakup kontrolowany” w punktach sprzedaży napojów alkoholowych tj. w sklepach i punktach gastronomicznych na terenie miasta Zduńska Wola. Do badania wytypowano 40 placówek handlowych. Badanie przy wykorzystaniu tej techniki pozwala na ocenę punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem dostępności alkoholu dla osób nieletnich.

Celem akcji było zapobieganie sytuacjom, w których sprzedawca dokonałby sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na nieletnią nie poprosiwszy jej wcześniej o okazanie dowodu tożsamości. Program składał się z dwóch części. W pierwszej tzw. tajemniczy klient (przeszkolona przez specjalistę osoba, która ukończyła 18 rok życia, a jej wygląd i zachowanie budzą uzasadnione wątpliwości co do jej pełnoletności) dokonał kontrolowanego zakupu alkoholu we wskazanych punktach sprzedaży.

Po zakupie odbyło się szkolenie podejmujące tematykę odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w każdym punkcie sprzedaży alkoholu objętym badaniem. Akcja miała na celu nie tylko wskazanie szkodliwości samego proceduru sprzedaży alkoholu nieletnim, ale i na istnienie realnej możliwości ustalenia jego sprawców.

W szkołach podstawowych i gimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zduńska Wola, uczniowie, rodzice i nauczycieli zostali objęci dodatkową pomocą psychologiczną, finansowaną ze środków MPPiRPA. Pomoc psychologiczna udzielana uczniowi polegała na rozpoznaniu jego potrzeb oraz pomocy w zakresie zgłaszanych problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, przemocą, uczenie umiejętności i kształtowanie zachowań prozdrowotnych, pomocy w radzeniu sobie ze stresem. *Pomoc psychologiczna* udzielana w szkole rodzicom uczniów i nauczycielom polegała na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologicznej dla uczniów, udzielaniu pomocy i porad ofiarom przemocy w szkole, rodzinie, w sytuacjach kryzysowych podejmowaniu terapeutycznych i interwencyjnych działań.

Psycholodzy ściśle współpracowali z rodzicami/opiekunami uczniów, przedstawicielami instytucji działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

Ponadto, w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2018 r. prowadzone były przez socjoterapeutę – pedagoga, pozalekcyjne zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii oraz spotkania z rodzicami/opiekunami. Uczniowie z klas I-III i IV-VI z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzący z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, rozwijania motywacji do nauki.

Bardzo istotną rolę w działaniach profilaktycznych stanowi promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz wspieranie imprez sportowo-rekreacyjnych. W roku 2018 zrealizowano następujące działania:

- w okresie marzec-kwiecień odbyła się VIII edycja rozgrywek w piłkę siatkową pn. „Liga Prezydencka piłki siatkowej”, w której uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych i klas gimnazjalnych. Zajęcia odbywały się w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych w soboty i niedziele na terenie Szkoły Podstawowej nr 12,
- zorganizowano XV edycję rozgrywek sportowych w piłce nożnej pn. „Liga Prezydencka piłki nożnej” dla uczniów szkół podstawowych. Rozgrywki sportowe odbywały się w okresie listopad - grudzień w Szkole Podstawowej nr 12,
- zorganizowano III edycję rozgrywek sportowych pn. „Mała Liga Prezydencka piłki nożnej” dla uczniów klas I-III szkół podstawowych w okresie listopad-grudzień,
- zorganizowano VI edycję Turnieju Badmintona Uczniów Szkół Podstawowych – dziewcząt i chłopców w ramach działań profilaktyczno-edukacyjno-sportowych w Szkole Podstawowej Nr 13,
- na boisku wielofunkcyjnym przy: Szkole Podstawowej nr 11 w okresie od kwietnia do czerwca oraz Szkole Podstawowej Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w okresie od kwietnia do listopada, odbywały się pozalekcyjne zajęcia sportowe z elementami profilaktyki uzależnień, mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w sposób aktywny, bezpieczny i ciekawy. Nadrzędnym celem była organizacja zajęć rekreacyjno-ruchowych i ogólnorozwojowych, kształtowanie umiejętności pracy w grupie i silnej woli, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych, promowanie zachowań prozdrowotnych.

Miasto w 2018 r. organizowało różne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży:

- zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i sportowe z elementami profilaktyki uzależnień, w tym od alkoholu, w okresie ferii zimowych. Zajęcia odbywały się w budynku Wspólnoty Lokalnej Osiedla Nowe Miasto w Zduńskiej Woli oraz Szkole Podstawowej nr 13;
- zorganizowano i sfinansowano profilaktyczne półkolonie dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji w Szkole Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w Zduńskiej Woli oraz w Szkole Podstawowej nr 13;
- sfinansowano organizowany przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 4-dniowy biwak integracyjny połączony z realizacją programu profilaktycznego z elementami socjoterapii dla 49 dzieci z rodzin z problemami uzależnień, niewydolnych

wychowawczo, rodzin niepełnych i zastępczych, znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej.

2) Dane Ośrodka.

W ramach edukacyjnych działań profilaktycznych pracownicy Ośrodka wzięli udział w następujących szkoleniach:

- „Mój świat bez przemocy” – przeciwdziałanie przyczynom przestępczości poprzez różne formy propagowania dialogu bez przemocy wśród dzieci i młodzieży”,
- „Prawo w służbie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – kontakty, alimenty, rozwód. Praktyczne aspekty”,
- „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych”,
- „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych”;

Działaniami edukacyjno-informacyjnymi prowadzonymi w 2018 r. było:

- zorganizowanie wspólnie z Prokuraturą Rejonową w Zduńskiej Woli kampanii „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”. Podstawowym celem kampanii było udzielanie porad dotyczących uprawnień, jakie przysługują osobom pokrzywdzonym oraz udzielania informacji o instytucjach, które udzielają pomocy. Bezpłatnych porad wszystkim chętnym i potrzebującym udzielali prokurator oraz starszy specjalista pracy socjalnej Ośrodka w Zduńskiej Woli w dniach 19 – 25 lutego 2018 r.;
- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy m.in.: we wszystkich szkołach na terenie miasta, placówkach służby zdrowia, instytucjach publicznych poprzez rozpowszechnianie informatorów, ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz informacjach o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie;
- wspólne przedsięwzięcia z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli w zakresie edukacji osób starszych w Klubie Seniora oraz dzieci w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji na temat właściwych zachowań wobec przemocy;
- udział w konferencji pt. „MilczeNIE - Stop przemocy” zorganizowanej w dniu 3.10.2018 r. przez Komendę Powiatową Policji w Zduńskiej Woli i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli. Przygotowanie materiałów informacyjnych, ulotek dot. dyżurów specjalistów Punktu ds. Przemocy w Rodzinie, udzielanie informacji o formach wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie;
- włączenie się w akcje informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy tj. 30 kwietnia - „Dzień sprzeciwu wobec Bicia Dzieci”, 4 czerwca – „Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji”, przypominające o tym, że wszystkie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, w którym pełniący dyżury specjaliści w sposób profesjonalny udzielają wsparcia wszystkim pokrzywdzonym osobom, w tym również najmłodszym członkom naszej społeczności.

3) Dane z placówek oświatowych.

Działania podejmowane w 2018 roku przez placówki oświaty stanowiły wzmocnienie prowadzonej profilaktyki dotyczącej uzależnień oraz tworzyły silną bazę wychowawczo – dydaktyczną. W ramach prowadzonych działań realizowane były zadania:

- 1) organizowano spotkania prewencyjne z pracownikami Zespołu ds. Nieletnich z Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli na temat unikania zagrożeń związanych z przestępczością i demoralizacją nieletnich, przemocą rówieśniczą,

- uzależnieniami od używek w tym środków psychoaktywnych, cyberprzemocą oraz profilaktyki uzależnień,
- 2) zorganizowano spotkanie z kuratorami Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli w zakresie prowadzenia zajęć na temat „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”,
  - 3) przygotowano spotkanie profilaktyczne dla rodziców nt.: „Dopalacze zagrożeniem dla życia i zdrowia” zrealizowanego przy współpracy Komendy Powiatowej Policji, przekazanie ulotek informacyjnych o zagrożeniach wynikających z zażywania dopalaczy,
  - 4) przystąpiono do wojewódzkiej kampanii edukacyjnej „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”,
  - 5) zainicjowano imprezy promujące zdrowy sposób spędzania czasu wolnego,
  - 6) stworzono możliwość udziału uczniów w projekcie profilaktycznym „Nie zmarnuj swojego życia” oraz w spektaklu profilaktycznym pt.: „Dzieci z dworca Zoo”,
  - 7) zorganizowano konkursy pt.: „Ratuj, to ważne”, „Używkom powiedz Nie”,
  - 8) realizowano programy i przeprowadzono warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień nt.:
    - „Trzymaj formę”,
    - „Uzależnienia – fakty i mity”,
    - „Nałóg przegrane życie”,
    - „Dialog przeciw narkotykom. Nie biorę”,
    - „Śnieżnobiały uśmiech”,
    - „Nie pal przy mnie, proszę”.

Cel operacyjny 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1) Dane z Urzędu Miasta.

W roku sprawozdawczym, w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym dla mieszkańców Miasta Zduńska Wola w 2018 roku, przekazano na realizację zadania nr 1 „*Działalność samopomocowa na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz wspieranie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin*” dotację celową w kwocie:

- 17.157 zł Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Wola”,
- 23.670 zł Stowarzyszeniu Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”,

oraz na zadanie nr 2 „*Wspieranie działań edukacyjnych, terapeutyczno- szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży*” dotację celową w kwocie:

- 26.000 zł Fundacji „Przystań z Nami”.

W ramach otrzymanych dotacji stowarzyszenia podejmowały działania służące utrzymywaniu abstynencji, propagowaniu idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne, tj.:

- prowadzono punkt informacyjny przez osobę „pierwszego kontaktu”, która udzielała porad osobom uzależnionym i współuzależnionym, prowadziła rozmowy indywidualne i telefoniczne,
- odbywały się grupowe spotkania profilaktyczno-terapeutyczne,
- organizowano otwarte spotkania motywujące do abstynencji,
- świadczono pomoc psychologiczno-terapeutyczną dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- odbywały się spotkania integracyjne i okolicznościowe środowiska abstynenckiego.

W ramach otrzymanej dotacji Fundacja podejmowała między innymi następujące działania:

- wsparcie i edukacja terapeutyczno-szkoleniowa usuwająca zaburzenia somatyczne i psychiczne,
- konsultacje dietetyczne i programy rozwoju fizycznego,
- szkolenia i wykłady ogólnodostępne przy współpracy z MOPSCOS,
- doradztwo zawodowe, wsparcie merytoryczne, edukacja i wsparcie terapeutyczne zwiększające zdolności do rozwiązywania problemów terapeutycznych,
- tworzenie środowiska samopomocowego oraz konsultacje z zakresu przygotowania do terapii własnej,
- prowadzenie pracy informacyjno-edukacyjnej on-line na platformie internetowej oraz grupy wsparcia Fundacji „Przystań z Nami” ogólnodostępnej na forach społecznościowych,
- prowadzenie szkoleń i wykładów w szkołach dla uczniów i nauczycieli z zakresu krzewienia idei abstynencji i trzeźwości, oraz uświadamiania skutków używania i nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- prowadzenie szkoleń i wykładów dla grup zrzeszonych w stowarzyszeniach abstynenckich na terenie miasta Zduńska Wola.

W ramach środków finansowych stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych udzielono pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednej placówce wsparcia dziennego, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na realizację zadania publicznego „Pomoc dziecku w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie świetlic środowiskowych z programem działań profilaktycznych z zakresu uzależnień” na podstawie ogłoszonego otwartego konkursu ofert. Podmiot prowadzący działalność w formie świetlicy środowiskowej (Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” – Świetlica Środowiskowa „Trampolina”) realizował następujące działania:

- zadania wspomagające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem,
- zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zdrowia w formie warsztatów, pogadanek, prelekcji, zajęć profilaktyczno-edukacyjnych,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze podejmujące zagadnienia agresji, samoakceptacji, współpracy w grupie,
- zajęcia komputerowe, plastyczne, dydaktyczne, kulinarne, sportowe, plenerowe, teatralne, socjoterapeutyczne, kulturalne (kino, teatr), służące rozwojowi zainteresowań,
- wycieczki krajoznawcze, gry i zabawy,

- wsparcie w nauce, służyła pomocą w odrabianiu prac domowych,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczną podopiecznym, ich rodzicom, współpracowała ze szkołą,
- organizacja uroczystości.

Od listopada 2014 r. w ramach środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasto finansuje prowadzenie placówki wsparcia dziennego – świetlicy środowiskowej, której siedziba mieści się w Zduńskowolskim Centrum Integracji „Ratusz”. Placówka prowadzona jest w ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej. Świetlica zapewnia od 2015 r. opiekę przez cały rok od poniedziałku do piątku w godzinach 15:00 – 19:00.

Dzieci i młodzież uczestniczące w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach środowiskowych miały zapewniony poczęstunek.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ

Mirosława Jakubowska

- organizacja imprez
- pomoc psychologiczno-pedagogiczną podopiecznym, ich rodzinom, współpracownikom ze szkoły
- wstąpienie w naukę, służbę pomoc w odciążeniu prac domowych

Od listopada 2014 r. w ramach środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasto finansuje prowadzenie placówki wsparcia dzielnego – świetlicy środowiskowej, której siedziba mieści się w Żduńskowskim Centrum Integracji „Ratusz”. Placówka prowadzona jest w ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Społecznej. Świeżiczka zapowiadana od 2015 r. opieką przez cały rok od poniedziałku do piątku w godzinach 17:00 – 19:00. Dzieci i młodzież uczestniczące w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach środowiskowych mają zapewniony poczęstnek.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
CENTRUM OPIEKI SPOŁECZNEJ

Mirosława Jastrzębowska